

سجاد صفری / ایران

سرپرست دفتر امور گلخانه، گیاهان زینتی و قارچ خوراکی وزارت جهاد کشاورزی در گفت‌وگو با «ایران اقتصادی» مطرح کرد

ارزآوری ۲۶۵ میلیون دلاری محصولات گلخانه‌ای برای کشور

گفت‌وگو

هماهنگی خواهد

خبرنگار

اسکلت گلخانه، هزینه‌های نیروی کار و حمل‌ونقل در این روش‌ها از اهمیت زیادی برخوردار هستند و مهم‌ترین امتیاز انواع کشت گلخانه‌ای کشت به روش ارگانیک و تولید محصولات با کیفیت بالاست.

برای بررسی بیشتر موضوع خبرنگار «ایران اقتصادی» به سراغ «الهام فتاحی‌فر» سرپرست دفتر امور گلخانه، گیاهان زینتی و قارچ خوراکی وزارت جهاد کشاورزی رفته است تا از آخرین وضعیت تولید و صادرات محصولات گلخانه‌ای جويا شود.

وضع تولید محصولات

گلخانه‌ای به چه صورتی بوده است؟

طبق آمار سال ۱۴۰۱، بیش از ۷۵۹ هزارتن محصول سبزی و صیفی، گل و گیاهان زینتی به ارزش ۲۶۵ میلیون دلار به کشورهای هدف صادر شده است بنابراین از این میزان حدود ۷۴۷ هزارتن سبزی و صیفی به ارزش ۲۵۵ میلیون دلار و ۱۲ هزار تن گل و گیاهان زینتی به ارزش ۱۰ میلیون دلار بوده است و هنوز آمار جدیدی از صادرات سال ۱۴۰۲ در دست نیست. عمده محصول صادراتی مربوط به گوجه فرنگی و فلفل است.

با توجه به حجم تولیدات

کشاورزی در کشور بفرمایید چه میزان از تولیدات زیر کشت گلخانه‌ای قرار دارد؟

براساس آمارهای اخذ شده و مورد تأیید سازمان جهاد کشاورزی استان‌ها در سال ۱۴۰۱ حدود ۳.۵ میلیون تن سبزی و صیفی و سایر محصولات کشاورزی و ۲ میلیون و ۷۶۹ هزار عدد گل و گیاهان زینتی در سطح ۱۹ هزار و ۶۱۳ هکتار گلخانه تولید شده که این میزان در سال ۱۴۰۰، بیش از ۳.۲ میلیون تن سبزی و صیفی و سایر محصولات کشاورزی و ۲ میلیون و ۵۴۹ هزار عدد گل و گیاهان

زینتی در سطح زیرکشت گلخانه‌های در حال تولید ۱۸ هزار و ۸۸ هکتار بوده که در مقایسه با یکدیگر تولید روند افزایشی داشته است.

چه بخشی از محصولات

گلخانه‌ای مربوط به سبزی و صیفی است؟

از مجموع سطح گلخانه‌های در حال تولید کشور، ۷۵ درصد مربوط به تولید سبزی و صیفی، ۲۰ درصد گل و گیاهان زینتی و ۵ درصد سایر محصولات گلخانه‌ای را شامل می‌شود بنابراین از مجموع سبزی و صیفی تولید گلخانه‌ای، ۵۳ درصد خیار، ۲۳ درصد گوجه فرنگی، ۱۶ درصد فلفل و ۸ درصد سایر سبزیجات گلخانه‌ای است.

بیشترین سطح گلخانه‌ها و

تولیدات مربوط به کدام استان‌های کشور است؟

براساس آمارهای موجود بیشترین میزان تولید و سطح زیرکشت گلخانه‌ای مربوط به استان‌های تهران، اصفهان، جنوب کرمان، یزد، هرمزگان و فارس می‌شود.

طبق برنامه وزارت جهاد

کشاورزی باید چه سطحی از کشت‌های فضای باز تحت پوشش گلخانه‌ای قرار بگیرد؟

براساس برنامه‌ریزی سالانه، سطح و محصولات موردنظر برای انتقال از فضای باز به فضای گلخانه‌ای تعیین می‌شود که همین امر توسعه گلخانه‌ها را منجر شده است، بنابراین با توجه به اینکه اجرای برنامه انتقال کشت بخشی از سبزی و صیفی فضای باز به گلخانه‌ها، یک برنامه مشترک بین معاونت زراعت و باغبانی است، اجرای این برنامه باید با هماهنگی ستادی و استانی و بهره‌برداران زراعی و گلخانه‌ای انجام شود ضمن آنکه با توجه به بررسی وضعیت سالانه توسعه گلخانه‌ها،

بخشی از سبزی و صیفی فضای باز به گلخانه‌ها منتقل می‌شود.

با وجود توسعه کشت گلخانه‌ای

در جهان بفرمایید مزایا و معایب این فرایند چیست و آیا می‌تواند در کاهش مصرف آب و افت محصول نقش داشته باشد؟

توسعه پایدار و حفظ منابع تولید، تأمین امنیت و ایمنی غذایی و توسعه و تثبیت بازارهای داخلی و بین‌المللی، افزایش بهره‌وری عوامل تولید (آب، خاک، بذر، کود، آب، سم و نیروی کار)، کنترل اثرات نامطلوب ناشی از تغییر اقلیم، امکان انطباق تقویم عرضه محصول با تقویم تقاضای بازار، امکان کاهش فاصله محل تولید تا بازار مصرف، آزادسازی سطوح فضای باز برای تولید محصولات اساسی موردنیاز کشور، جذب سرمایه بخش خصوصی داخلی و خارجی و ایجاد فرصت‌های شغلی جدید و کاهش مصرف سموم و کودهای شیمیایی با کیفیت و ترویج کم کاربرد سموم و کودهای بیولوژیک و روش‌های غیرشیمیایی کنترل آفات و بیماری‌ها در این واحدهای تولیدی از مزایای کشت گلخانه‌ای است.

اکنون در دنیا از گلخانه‌های

هیدروپونیک استفاده می‌شود چه میزان از سطح گلخانه‌های کشور از این روش کشت استفاده می‌کنند؟ طبق آمار جهاد کشاورزی استان‌ها در سال ۱۴۰۰، از مجموع بیش از ۱۸ هزار هکتار گلخانه موجود در کشور، یک هزار و ۷۴۰ هکتار از آن معادل حدود ۱۰ درصد را گلخانه‌های هیدروپونیک (کشت بدون خاک) تشکیل می‌دهند و مابقی گلخانه‌ها از کشت روی بستر خاک بهره می‌برند.

لطفاً مقایسه‌ای از میزان

هزینه‌کرد و درآمدزایی تولیدات گلخانه‌ای نسبت به کشت فضای

و تولیدات گلخانه‌ای چه رتبه‌ای در دنیا را به خود اختصاص داده است؟

براساس گزارش سازمان فائو، آمار سطح زیرکشت و تولید سبزی و صیفی به تفکیک گلخانه و فضای باز وجود ندارد بنابراین رتبه دقیقی در این خصوص قابل ارائه نیست.

آیا گلخانه‌های کشور از

تکنولوژی‌های جدید و مدرن و روز دنیا پیروی می‌کنند؟

در حال حاضر کشور ایران یکی از مدعیان مطرح در امر ساخت تجهیزات و سازه‌های گلخانه‌ای در دنیاست که در همین راستا تجهیزات و سازه‌های گلخانه‌ای ایران صادر می‌شود اما با توجه به رشد روزافزون سطح تکنولوژی مورد استفاده در گلخانه‌ها در دنیا لازم است در بعضی مواقع تکنولوژی‌های نوین چه در خصوص سازه و تجهیزات و چه در ارتباط با روش‌های نوین تولید وارد کشور شود که در این زمینه کشورهای هلند، اسپانیا، فرانسه، ایتالیا، ترکیه به عنوان کشورهای پیشرو در تولیدات گلخانه‌ای در دنیا به شمار می‌روند که در صورت لزوم از این کشورها واردات تکنولوژی‌های جدید انجام می‌شود.

آیا کشاورزان ایرانی از کشت

گلخانه‌ای با توجه به بالابودن هزینه‌ها استقبال می‌کنند و

دولت برای توسعه این بخش چه حمایت‌ها و تسهیلاتی را به بهره

برداران ارائه می‌دهد؟

با توجه به شرایط تغییر اقلیم و محدودیت منابع آبی برخی از کشاورزان از کشت گلخانه‌ای استقبال می‌کنند و وزارت جهاد کشاورزی نیز با ارائه تسهیلات ارزان قیمت بانکی و همچنین تمهیدات لازم در ارتباط با روان‌سازی و تسهیل فرایند صدور مجوزها، ارتقای دانش فنی کارشناسان و بهره‌برداران گلخانه‌ای، ارتقای ضریب مکانیزاسیون در گلخانه‌ها با ارائه خط اعتباری ویژه مکانیزاسیون و غیره حمایت لازم را بعمل می‌آورد که در برنامه هفتم توسعه با افزایش تسهیلات ارزان قیمت بانکی و سایر حمایت‌های قانونی شاهد افزایش بیش از پیش تولیدات گلخانه‌ای در کشور باشیم.

با وجود تغییر اقلیم، بروز خشکسالی‌های پی در پی و کمبود آب در کشور، لزوم حفظ منابع آب تجدیدناپذیر و افزایش بهره‌وری از عوامل تولید با هدف تأمین پایدار غذای با کیفیت، مفدی و در دسترس، ضرورت توسعه کشت‌های گلخانه‌ای را بیش از پیش مشخص کرده است بنابراین با توجه به لزوم آینده پژوهی در توسعه کشت‌های گلخانه‌ای باید به سمت توسعه متوازن گلخانه‌ها حرکت کرد و به منظور تحقق توسعه متوازن گلخانه‌ها و با اهداف اصلی بهره‌برداری بهینه از منابع آب و خاک کشور و افزایش تولید محصولات دارای قابلیت صادراتی و آرزووری را مدنظر قرار داد.

توسعه گلخانه‌ها در جغرافیا و اقلیم مناسب و با فاصله کم از گمرکات مرزی، احداث گلخانه‌ها با رویکرد تولید محصولات صادرات محور و تنوع بخشی به تولیدات گلخانه‌ای، تأمین عوامل مناسب تولید برای تولید محصولات صادراتی، استانداردسازی و بهبود کیفیت محصولات صادراتی متناسب با بازارهای هدف، تربیت و بکارگیری و توانمندسازی نیروی کار ماهر و متخصصان تولید و صادرات، افزایش ضریب مکانیزاسیون و تجهیزات مختص تولیدات صادرات محور، ساماندهی ساختارهای فعال برای تولید صادرات محور، کاهش فرایند و رفع موانع صادرات، توسعه زیرساخت‌های سخت‌افزاری، انبار، سردخانه، حمل و نقل جاده‌ای، ریلی، دریایی و هوایی و توسعه صنایع بسته بندی، تبدیلی و فرآوری محصولات گلخانه‌ای را از موارد مهمی برشمرد که باید مورد توجه قرار گیرد.

ایران از لحاظ سطح زیرکشت